

Handledning

En del behöver mer för att få lika mycket.

I din hand håller du nu handledningen till det digitala läromedlet Minne ja Sinne. Minne ja Sinne är ett läromedel i finska för elever i behov av stöd.

Läromedlet passar för nybörjarfinska, specialundervisning i den grundläggande utbildningen och även för ungdomar och unga vuxna i behov av grundläggande baskunskaper i finska. Materialet är digitalt och du hittar det i Lärums materialbank.

Eleven kan använda materialet under elevmaterial:

https://www.larum.fi/sv/materialbank/elevmaterial/minne_ja_sinne_elev/

Handledning och annat tilläggsmaterial finns under lärarmaterial:

https://www.larum.fi/sv/materialbank/lararmaterial/laroamne/fi/minne_ja_sinne/

Minne och Sinne, vi minns och vi upplever språket med våra sinnen
Minne ja Sinne, siis missä mennään? Oikeaan suuntaan!

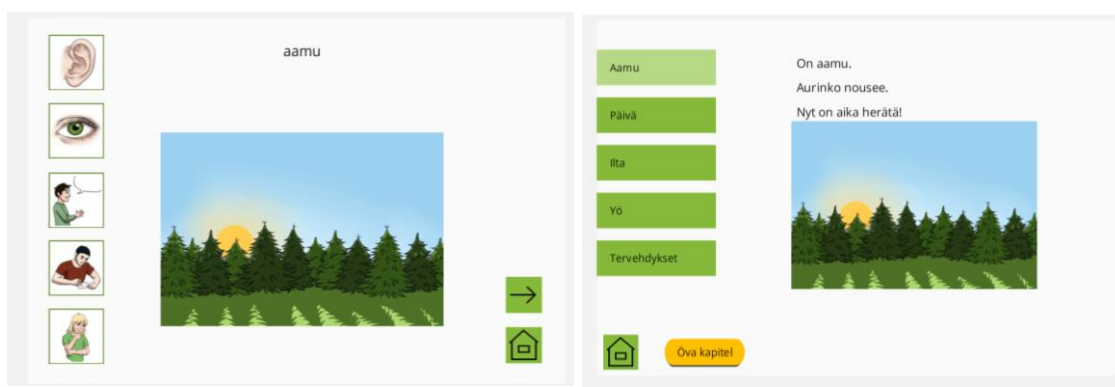
Nivåindelningen Ord och Text

Läromedlet innehåller fem digitala kurser: Kotona, Liikkeellä, Asioilla, Apua och Vapaa-aika. Kursernas innehåll är utvalda, i enlighet med läroplan, för att bäst motsvara den grundläggande kunskap man behöver för att klara enkel finska i vardagen. Eftersom målgrupp för detta läromedel är personer i behov av stöd, innehåller dessa fem textkurser två olika nivåer.

Den första nivån heter Ord och består av ord - bild och enkla fraser. Orden upprepas och befästs genom upplästa ljudfiler och övningar.

Den andra nivån heter Text och den innehåller korta texter på 3-5 meningar med 3-5 ord. Dessa texter baseras på de ord som lärs in i nivå Ord. Även denna nivå befästs genom upplästa ljudfiler och övningar.

Eleven skall få glida mellan dessa nivåer, helt i enlighet med egna framsteg eller i enlighet med behov av repetition. Detta är ett specialpedagogiskt material som används med stöd av en handledare och delarna kan användas i vilken ordning som helst. Det går således mycket bra att använda materialet som ett komplement till andra läromedel.

Grammatikkurser

Läromedlet innehåller även fem digitala grammatikkurser. Tidsuttryck, Hur mycket är klockan, Vart-Var-Varifrån?, Possessivsuffix, Komparativ och superlativ.

Dessa grammatikkurser går att använda helt separat. Grammatikkurserna är inte ett grammatiskt uppslagsverk som tar upp finskans alla regler. I detta läromedel koncentreras några viktiga grammatikavsnitt som hjälper eleven framåt med en språkkunskap som går att använda i vardagen. Grammatikkurserna ger en första inblick i hur det finska språket är uppbyggt.

Funktionerna i Minne ja Sinne

Texterna i Minne ja Sinne är korrekturlästa enligt **lättlästa principer**. Det här påverkar vårt val av font och våra ordval. Fontstorleken skall vara tillräcklig för att fungera även på platta.

Materialet innehåller **tydliga bilder** på varje sida för att även visuellt befästa förståelsen för text och ord.

Layouten av sidorna är så avskalad som möjligt för att undvika störande moment. Navigeringen är enkel. Tanken är att materialet används med stöd av en handledare.

Läromedlet har **auditivt stöd**. Samtliga ord och texter läses upp med en berättarröst på finska, samtidigt som man ser den skrivna texten. Eleven aktiverar själv ljudet då den vill genom att trycka på texten.

I nivå Ord arbetar eleven också med **sinnesupplevelser** i den sista knappen ”upplevelser”. Det är parallella uppgifter frigjorda från finskaundervisningen, som befäster de finska orden och uttrycken.

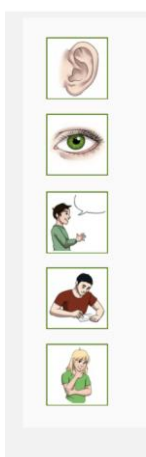
Möt familjen Koskela

Familjen består av mamma Kati, pappa Heikki, storsyster Veera, storebror Valtteri, småsysteronen och tvillingarna Vili och Viivi samt hunden Osku. Vi får också bekanta oss med barnens släktingar. Bilder av familjen finns att ladda ner på www.larum.fi och [lärmaterial](#).

Navigeringen i läromedlet

Läromedlet innehåller så få navigeringsmöjligheter som möjligt, för att underlätta användningen. Eleven går in i materialet med gröna funktionsknappar. Eleven väljer rätt kapitel och underrubriker ända tills man är framme vid önskad sekvens. Eleven rör sig framåt genom att trycka på de gröna pilarna. Om man vill gå bakåt i materialet och välja en ny sekvens, då trycker man på husknappen.

I nivå Ord finns fem uppgiftssymboler. Lyssna, Se på stavelser, Talövning, Skrivövning och Upplevelse. Eleven trycker själv på dessa bilder och gör övningarna i egen takt och ordning.

Men kan med fördel använda det uppgiftspapper som hör till nivå Ord.

Du hittar uppgiftspappret på

https://www.larum.fi/sv/materialbank/lararmaterial/laroamne/fi/minne_ja_sinne/

Användning av svenska

Läromedlet innehåller så lite text som möjligt på svenska. Eleven behöver därför inte läsa mer än nödvändigt. Läsningen koncentreras till finska. En berättarröst läser upp instruktioner för uppgifter på svenska. När man ser en avatar betyder det att man har möjligheten att lyssna till svenska instruktioner genom att klicka på avataren. De skiljer sig tydligt från de övriga personerna i Minne ja Sinne så de inte förväxlas med personerna i handlingen.

Ordlistor – en sidokommentar

Det finns många ordböcker på nätet. Ungdomarna frestas att använda Google Translate. Denna är dock inte utvecklad för vårt unika finska språk på samma sätt som de stora världsspråken (jämför tex med spanskan). Felen är ofta förekommande och eleven mister lätt känslan för ett främmande språk med Google Translate.

Vi rekommenderar bla följande ordböcker på nätet:

[http://www.sanakirja.org/ Väls Suyomi-Ruotsi](http://www.sanakirja.org/)

<http://www-lexikon.nada.kth.se/lexin/>

Memory

Det finns också ett memoryspel till läromedlet Minne ja Sinne. Detta memory är utvecklat som ett komplement till det digitala materialet. Spelet kan du köpa i Lärums webbshop, shop.larum.fi. Spelet består av fyra lådor med följande teman:

Personer och platser/Henkilöt ja paikat

Kroppen och känslor/Keho ja tunteet

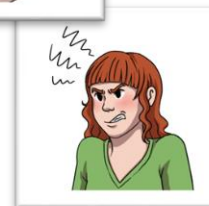
Fordon och djur/Ajoneuvot ja eläimet

Verb/Verbit

Varje låda består av 60 kort. 20 bilder, 20 svenska ord och 20 finska ord. Korterna är färgkoordinerade så att varje tema har sin egen färg på baksidan. Alla bildkort har sedan en röd ram runt bilden, alla svenska ord har en gul ram och alla finska ord har en blå ram. På så sätt är det lättare att hålla ordning i lådorna.

Även om lådan kallas memory så är tillämpningarna naturligtvis många. Spelet modifieras enligt behov och korterna kan användas i olika uppsättningar. Låt eleven även själv föreslå hur hen bäst kunde lära sig. Här följer några förslag:

- finska ord, kombineras med endast bild / eller endast ord
- sammankoppling av finskt ord - bild - svenskt ord
- använd korten som diskussionsunderlag
- bilda meningar med hjälp av bilderna och orden
- ha korten som bildstöd/ordstöd för berättelser

Finska enligt läroplanen

K1 Förmåga att tänka och lära sig

”Under den grundläggande utbildningen ska eleverna stödjas så att de utvecklar en god kunskaps- och färdighetsgrund och en bestående motivation för fortsatta studier och livslångt lärande”
Lp2016

Språkinläringen fortsätter och utvecklas under individens hela livstid, men i skolan sätts ofta grunden för motivationen och intresset för språkinläringen. Genom att motivera och väcka intresset för ett nytt språk redan från början blir inställningen till språket mer positivt. Genom nivåtänket i Minne ja Sinne skall det inte kännas övermäktigt med finska. Med hjälp av nivåtänket får eleven lyckas.

K2 Kulturell och kommunikativ kompetens

”Eleven ska uppmuntras att kommunicera och uttrycka sig även med hjälp av ringa språkkunskaper”
Lp2016

Att kunna kommunicera på ett annat språk än modersmålet blir alltmer viktigt i vår vardag. Med Minne ja Sinne öppnas dörren till den språkliga och kulturella mångfald som uppstår när man rör sig över språkgränserna. Eleven ska få uppleva känslan av självständighet och det ökade självförtroende som uppstår när man kan och klarar av något man tidigare kanske upplevt som utmanande.

I Minne ja Sinne har vi valt temaområden som skall ge eleven ett språk för kommande vardagssituationer. Genom olika exempel i texterna kan eleven arbeta med enkla kommunikativa övningar tillsammans med handledaren eller med andra elever.

K3 Vardagskompetens

”För att klara sig i livet och i vardagen förutsätts mångsidigare färdigheter. Det handlar om hälsa, säkerhet och människorelationer, motion och trafik, att fungera i en teknologiserad vardag och att kunna hantera sin ekonomi och konsumtion, allt sådant som påverkar en hållbar livsstil”

Minne ja Sinne är inte bara ett läromedel i finska. Det är också en presentation av vardagen i Finland. Med hjälp av Minne ja Sinne kan eleven lära sig ord och begrepp

och bekanta sig med samhällets olika beståndsdelar. Sairaala, kahvila, kauppa, ostoskeskus och pelastuslaitos är teman som berör just det finländska samhället.

K5 Digital kompetens

"I den grundläggande utbildningen ska alla elever ha möjligheten att utveckla sin digitala kompetens"

Lp2016

Läromedlet Minne ja Sinne innehåller digitala kurser. Eleven får klicka sig fram, läsa korta texter och lösa uppgifter i materialet. Eleven bereds möjlighet att handskas med olika digitala verktyg, utveckla färdighet i användandet av tangentbordet och utföra digitala övningar.

K6 Arbetslivskompetensen och entreprenörskap

"Eleven ska i den grundläggande utbildningen utveckla allmänna färdigheter som främjar intresset och en positiv attityd gentemot arbete och arbetslivet"

Lp2016

I Minne ja Sinne kan man bekanta sig med olika yrken på ett naturligt sätt. I materialet stöter vi på några vanliga yrken som polis, läkare och servitör.

I temaområdet huoltoasema har vi ett bra exempel på pappa Heikki som tar emot och reparerar mopeder, motorcyklar, bilar och traktorer i sin verkstad. Materialet skall göra eleven nyfiken på sin omgivning.

K7 Förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid

"Den grundläggande utbildningen ska skapa förutsättningar för eleven att utveckla intresse för frågor som gäller skolan och samhället"

Lp2016

Minne ja Sinne bygger på det finländska samhället. Redan på första sidans karta kan man se en helt vanlig stad med de viktigaste platserna som hänvisar till de temaområden som Minne ja Sinne bygger på. Man kan använda kartan som diskussionsunderlag när man diskuterar hur vårt samhälle är uppbyggt. Varför ser en stad ut som den gör?

Helhetsskapande undervisning och mångvetenskapliga lärområden

”Helhetsskapande undervisning är en viktig del av den verksamhetskultur som stödjer pedagogisk enhetlighet i den grundläggande utbildningen. Målet är att göra det möjligt att förstå förhållandet mellan olika fenomen och på vilka sätt de är beroende av varandra. Helhetsskapande undervisning ger eleverna bättre möjligheter att kombinera kunskaper och färdigheter från olika vetenskapsgrenar och att i växelverkan med andra strukturera dem till meningsfulla helheter”
Lp 2016

Tack vare de olika temaområdena är det möjligt att använda Minne & Sinne som en del i den helhetsskapande undervisningen. Minne ja Sinne tangerar, förutom finskan, många andra läroämnen i skolan.

Minne ja Sinne.Handledning
Redaktör: Fredrika Nyqvist
Lärum-förlaget Ab. 2020
ISBN: 978-952-7099-37-7

